

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., féltre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók a Dobánytőzsdékben.

Franciaország bomlása.

Az új század elég jól kezdődik.

Franciaország, ez a sokszor szeretetreméltó, műveltségével, izlésével egész Európát maga után vezető ország megengedi magának azt a mulatságot, hogy nyaktörő mutatóványokra vállalkozzék.

A mult századot pihegve, kimerülve fogadta. A szabadság romjain ült s törülgette magát az izzadság verejtékét, a könnyeket, a véresepeket. A szabadságért küzdött. Ezért gyilkolta le a királyt és ezért vitte nyaktörő alá „szabadsága“ vezéreit. A huszadik század hajnalán ismét a romlásban találja gyönyörűségét. Eszébe jutott, hogy: „*nincs Isten.*“ „*Mi a vallás bukásiának időpontjában élünk!*“ — mondja *At-lard* — *Senki sem hisz többé: Nekünk nincs nemzeti vallásunk, hanem nemzeti vallástalanságunk. Nyomoraink forrásával végeznünk kell! Religio delenda! Pusztuljon a vallás!*“

S a mit kimondott, azt meg is teszi. Összegyűjtött egy parlamentet szocialistákból és köztársaságiakból. Mindakettőnek jelszava a „szabadság“, a „testvériség“ és „egyenlőség“ s ennek a három eszmének zászlaját lobogtatva az emberek ajkára teszi ökleit, hogy ne imádkozhassanak, meg akarja állítani a szívek dobogását, hogy Isten felé ne doboghasson. Pol-

gárainak minden szabad: az erkölcstelen-ség, a bűn tobzódhatik, az anarhia dobálhatja a levegőbe veres sarkkáját, az neki megengedhető hiszen „szabadság“ a jelszó. De ha egy minisztert, vagy köztársasági elnököt leszúrják, lelőnek, eláll a szívük dobogása s ijedten kérdezik:

— Miért tette ez ezt?

— Űres volt a szíve.

Hogy miért volt űres? nem merik kitatni, nem merik bevallani, hogy ők fosztották meg ideáljaitól hanem bűnbakot keresnek s arra fogják rá minden szerencsétlenségüket. Nero is így eszelekedett, mikor a pogány erkölcstelen-ség posványában rothadó római köztársaság súlyesedését látta. Fölgyújtotta a várost s lobogó, sziporkázó lángtengerében gyönyörködve a keresztényekre toltá sötét lelke bűnét

Clemenceu, a francia államférfiu hazája romlását egyik parlamenti beszédjében a katolicizmusnak tulajdonítja: „*Mi szereztük a világnak a szabadságot és látjuk a szabadság elvezésénél, mint veszik birtokukba a népek az egész világot... A döntő kérdés most az, hogy Róma Franciaországja kell-e önöknek, vagy a forradalom Franciaországja? Mi a forradalom katolai maradtunk! Munkánkban senki sem gátlhat meg bennünket, mi vagyunk az erősbek és műünk a fűszabadított lelkiismeretek békeje les!*“

Ezért kergetik ki a tanító szerzeteseket hazájuk földjéről, ezért fosztják meg országukat a szerzetesek által alapított virágzó ipartelepektől, melyek ezreknek adtak évenként kenyeret s ezeket mentettek meg évenként a nyomor fájdalomaitól. Ezért vette most fejébe Combes, hogy *Lourdost*, a világhírű zarándokhelyet eltiltassa a hívők elől Mit törődik vele, hogy ott százezrek törölték le a könyveiket és százezrek találtak balzsamirt szívük sajnó sebére O habonának véli s kész megtépni a lelkek legérzékenyebb hurjait, hogy dőlő fős felfogásának érvényt szerezzen.

Szomorú képe a modern társadalom elfajulásának, midőn a szabadság szabaddossággá, sőt a zsarnokság őrjöngésévé fajul.

Azt mondják, hogy a lázadás és forradalom réme készülődik az aratásra. A vál-lásháboru fenyeget rémeivel.

Mi ezt nem hisszük. A kereszténység nem kardokkal, nem kartácsokkal, nem törrel szokott harcolni, hanem a lelkek tisztulásának forrongását idézi elő.

Meg fogja tanítani a katolikusokat arra, hogy az a se hus-se hal-politika nem a mostani világba való. A francia katolikusok állásfoglalása az udvariasság politikája volt. Ezt követték a papok is, a kik

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Ő-Szentségénél.

Írta: Miklósi.

Mult tárcám egyik helyén ezt mondtam: „A mai pápa igazán képe az egyháznak: ronsolt testben isteni erő.“ Ezen gondolatomat helyesnek találom, ezért írom most újból ide, mikor a pápai fogadtatásról akarok szólni.

Láttuk a pápát!

De nemcsak láttuk, hanem valamennyien kézsókra is mehettünk hozzá. Minő kegyesség s kitüntetés! Valóban az. Ilyen fogadtatásra nem számíthattunk. E nagy figyelmet s leereszkedést bizonyára *Zichy Gyula* gróf, pápai szolgálattevő titkos kamarás ur Ő Moltóságának köszönhetjük.

Nagyszombat délután hirdették ki zarándok csapatunknak, hogy a Szent-Atya nem hétfőn, hanem husvét-vasárnap fogad bennünket. Es bizony ez volt a husvét napjának legméltóbb meg-ülése.

Minő szép találkozás: egy napon szívünkbe fogadni Istenünket a szent áldozásban s szemtől-szembe láthatni az Üdvözítőnek földi helytartóját; egyazon napon ajkainkra venni az élet Istenét magát, s ajkainkkal érinteni az élet pápájának kezét. Az Üdvözítő isteni erejével, a pápa tisztult szellemével szállt a mi keblünkbe s mindkettő örökre maradandó hatást végzett bennünk. Boldog husvétnap!

E napon reggel ugyanis a szent áldozáshoz

járult az ifjuság. Az áldoztatást, megható szent beszéde után *Zichy Gyula* gróf végezte Szent Péternek Szentség-kápolnájában. Már a magyar nyelv bájos zenéje jól esett a kápolnában az ifju hallgatónak; hát még a hívő szózat: a nemes gróf nemes gondolatának szép sorozata, melyekben az igazi élet forrásához, minden igaz-ságnak s szellemnek örök kútjéhez, az Őltari-szentséghez szólította a jövő Magyarországnak ma még nagyreményű fiait. A Szentségről szóló prédikáció a Szentség erejének szerzett alkalmas talajt a magyar gyermek-ifju hallgatóság szívében. Es a magyar ifjuság magához vette a Szentséget, — és életet vett magához. — Mi papok ezalatt, ugyancsak a Szent Péterben bemutatuk a szent mise áldozatát. Felemelő gondolat s megindító érzés az örökváros székesegyházában misézni s áldozni. Es bennünket valóban felemelt e gondolat s megindított ezen érzés. Boldogok voltunk.

Igy, a szívünkben levő Üdvözítővel mentünk az egyház földi helytartójához, az agg XIII. Leó pápához.

Fél tizenkettőre volt kitűzve a fogadtatás, de tíz óra után már kezdtünk mozgolódni. Fél-tizenegykor sorba álltunk a Sz. Martha udvarán s indultunk az utra, mely földi életünk egyik leg-boldogabb örömeivel végződött. Olvasóinkat, érmeinket s egyéb tárgyainkat, a melyekre pápai áldást óhajtottunk, vittük magunkkal. — Utközben piros cédulákat osztogattak, a pápai fogadtatás céduláit. Kedves emlékként őrzöm e kis papirost, melynek látása mindig örömet önt szí-veembe. A 278-ik voltam, komolyan haladtunk a Damasus udvaron át a folyosókon s a termeken.

(Szentsége ugyanis a saját belső termekben fogadott bennünket s csakis bennünket, magyarokat.)

Érdekes kis epizód is történt. Hogyan — hogyan nem, hozzánk szegődött — aligha egészen tiszta uton s könnyiséggel — egy 16 tagból álló francia társaság. Jegyveinket többször is meg-nézték a festői — sárga, piros s fekete csíkos ruhába öltözött — swajci gárda szálas emberei s minden ajtónál feltűnés nélkül mehettünk tovább. Mikor már majdnem bent voltunk a belső termekben, egyszer csak előáll az egyik teljesen piros selyembe öltözött pápai inas s francia nyel-ven azt kérdezi: nincs önök között francia? Erre a 16 idegen büszkén kiáll a sorból, azt híven, hogy talán őket majd először engedik a Szent-Atyához. De bizony nem így lett. Ilő udvariassággal ugyan, de meglehetősen komolysággal *kifélt* mutattak nekik utat s bizony távoznok kellett. Ok tehát nem láthaták e napon a pápát.

De mi igen. Nem a Szent-Atya jött közibe, mi mentünk hozzá. Sok diszes termen mentünk keresztül; az egyik piros volt, a másik kék, a harmadik zöldes sib. Egyes sorokban haladtunk. Es ez jó volt, legalább valamennyien nyugodtan foglalkozhattunk gondolatainkkal, érzelmeinkkel. Volt is mivel. Azt már leírni nem lehet, a mit ezen belső termekben éreztünk. Oly fölemelő s átható a „fogoly“ „aggastyánnak“ már előre boldogító szelleme, hogy azt csak érezni lehet. Némán, áhítatos csendben haladtunk beljebb és beljebb a szőnyegekben. Semmi nesz sehol.

Végre megláttam az ajtó küszöbéről, mikor a menet már annyira haladt, hogy azon szobáig jutottam, hol Ő-Szentsége fogadott bennünket.

Mai lapunk 6 oldal.

igen istenfélő és jámbor életet éltek, szépen prédikáltak, buzgó gyóntattak, hatalmas zárandókat vezettek, de arról megelégedtek, hogy a katolicizmus nem csupán a szívek enyhülésére rendelkezett, hanem maga az élet. Elvei, eszméi nem csupán a templomok falai közé valók, hanem vezetőik kell a magán embert ép úgy, mint a társadalmakat. Nem drágakó csupán a mit aranyba foglalva ékszer gyanánt kell viselni, hanem szikla, a melyből várakot kell építeni. Nem kerti virág, a melyet a gaz is elnyomhat, hanem erdő, a mely hatalmas fáival árnyat, meleget ad. Mi is tanulhatunk a szomorú példából.

A pékségdek szociál-demokráciája.

Mielőtt a pékségdek szociális mozgalmának jogosulatlan voltáról s a közelmúltban ellenem intézett támadás indokairól elmondanám a véleményemet, általános tájékoztatul legyen szabad idéznem a szociál-demokraták lapjának, a „Népszava“-nak következő nyilatkozatát:

„Ne ámitassuk magunkat és ne ámitssuk senkit. Mi nem kegyelmezzünk a kispárosnak, a kiskereskedőnek... nem vagyunk szánsálonnal irántuk, nem a kishirókostok iránt sem, hanem célunk ezentúl is: közössé tenni az összes termelőeszközöket és e cél felé törekedni kerülgetés nélkül folytonosan! Eszményünk maradt a régi: a nyíltan vallott, a büszkén terjesztett szocializmus.”

E sorok minden józan eszű, higgadt gondolkodóval megértetik, hogy a szociál-demokraták mozgalmának célja nem a munkásnép felségítése, hanem a nemzet gerincének, a középosztálynak nevezetesen a kispárosok, kiskereskedők és kisgazdák osztályának a tönkretételé.

Ezen kívül tudott dolog, hogy a szociál-demokraták nyíltan hirdetik, hogy „ők nem hazafiak”, röghöz kötött hazafüli érzelmek el nem ismernek s épen ezért szerepel a pártelnevezés mellett a „nemzetközi” jelző. De nemcsak a hazafi fogalmának jogosultságát tagadják meg, hanem a minden időben, minden nemzet által egyaránt tisztelt vallás kötelekét is széttepi ügyekeznek, mert hisz vezérszavaként hirdetik, hogy a „vallás népbütlés.” Ezen elv alapján már magánvagyon után nyújtják ki illetéketlenül a karjait.

A fentiek előbecsajátása után kijelentem, hogy ezen elveket nem vallom, ezen elvek hirdetését s az elvek mellett iztatást saját hatáskö-

rőmön belül, főleg saját házi tűzhelyem mellett meg nem engedem, mert én ezen elvekben hazafüli törekvést, hazárdulást, felekezeti és tulajdonjog elleni iztatást látok.

Szükség volt e kijelentésemre, hogy kellő világításba helyezzek egy főmédvényt, melyet a „Sütők Szaklapja” intézett ellenem április 1 én megjelent lapszámában, irván rólam a következőket:

... azt gondolja maga fölül, hogy ő egy kis orosz cár, a hol csak teheti igyekezik a munkásban a gondolatot, az érzelmeket elfojtani. A mely munkás Német uramnak e tekintetben nem engedelmeskedik, azt elhocsajlja a munkából. Így tett Laub Károly munkásával is, a ki elég bátor volt március 13-án a honvédszoborhoz a menettel elmenni és este a szaktársak asztaltársaságába...

Hogy a gondolatot, az érzelmeket mennyiben s mily eszközökkel akarom elnyomni munkásaimban, ezt jól tudják épen az években át nálam dolgozó munkások. Hazafüli, tántoríthatatlan meggyőződéseimnek pedig tanujelét adtam mindenkor, a mikor azt tenni jóntam látam avagy társadalmi állásom ezt megkívánta. Szükség esetén, anyagi viszonyaimhoz mérten az áldozatol sem riadtam vissza. Hogy pedig nemzetközi törekvésekhez segédkezet nem nyújtottam, ezt büszke önérteltem vallom s hogy a jövőben sem teszem meg, ez komoly, férfias elhatározásom.

Tény az, hogy Laub Károly pékségdekét a munkából elbocsajtottam s részére az ipartestület békéltető bizottsága által megállapított munkabért haladéktalanul és hiány nélkül kiíztettem. Tettem ezt azért, mert oly mozgalmannak keretében látam segédem szereplését, mely a nemzetközi szociál-demokraták elvei mellett iztatott, mely a hazafi és vallás elleni gyűlöletet s megvetést hirdette, mely a hősök vérvél festett s cifra év óta mindenkor tisztelt nemzet jogolól cifra pántlikának nevezte s azt kebelből egyszerűen kiközösítette. A ki ezt teszi, teszi főleg saját házában, saját családi körömben, az segédem, munkatársam nem lehet. Nem lehet pedig azért, mert nálam a nemzeti jelvényen kívül egyből, főleg nemzetközi jelvényről tüntetni, ígálni nem lehet. A ki ezt az én házában teszi, azt hazafüli kötelességem onnan kitiltani. És mert Laub Károly ezt cselekedte, a munkából elbocsajtottam. Ehhez jogom volt s jogom van. Ezen jogomat kétségbe vonni józan észszel nem lehet. Egyébként Laubra jellemző, hogy moóri munkaadójától is két csendűr vitte el éjnek idején.

Ez az eljárásom volt alapja a Sütők Szaklapja c. lap főmédvényének, melylyel a további vitát e tárgyban megtagadom s eljárásom elbírálását a közönség bölcs belátására bízom.

Lelkemet újabb boldogság futotta át, szívemet öröm töltötte el, de mind a kettő olyan volt, mintha nem e földről való volna. De a Szent-Atya is olyan: arca fehér, sovány, teste öreg, roncsolt; de szemé tüzben ég, lelke pedig már előre utat mutat nekünk oda, a hol földi szenvedéseinkért jutalmat kapunk, az égbe.

A menet haladt s én is vele. Már csak 3 volt előttem. Ekkor térdelt rá a kis piros vánkora egyik rendtársam, kit Zichy Gyula gróf szintén bemutatott. A nagy Leo arca kiderül, ismétli a halott bemutató szavakat s meglepégedéssel bólint fejével. Majd jobb kezét rendtársam homlokára teszi s áldó melegség sugárik át remegő kezéből. Ismételt kézcsokkal felemelik a boldog halandót. Még kettő; még egy van előttem, a kis Szibenliszt Henrik. Megcirógatta a kedves gyermeket s magához ölelte. Mi boldogság!

Most én következtem. Letérdelek, kezét csókolok s ekkor már elhangzik a bemutató szó: Professor Albae Regiae. -Szentsége megismélti az „Albae Regiae,” neki már ismerős város nevé s megszorította a két keze között tartott jobbot. En ránéztem, ő énrám s köny szökött szemembe. A pápa elmosolyodta magát s szeméi életet jelentő biztatással fénylették. Ekkor már éreztem vállamon a felemelő karokat s én még egyszer forrón csókot nyomtam Ő-Szentsége kezére, melyet bizonyára arcom környéi is érintettek.

Meghatottan s áradó boldogsággal mentem kifelé, a merre utat láttam. Csak kint kezdtem letrölni könyveimet; láttam, hogy más is ugyanezt teszi. Itt éreztem igazán, hogy a pápa hatalma a lelkek fölött nem földi, hanem isteni eredetű.

Tompa, rekedt hangja még ma is fülemben zeng, kezének boldogító melegét még ma s talán soká érzem. Aldom Istenemet, hogy láthattam az ég s a föld Teremtőjének földi helytartóját. Soha sem fogom elfeledni ezt az egyszerű, de végtelenül élénk jelenetet: a mindenkifölött nagy melegségtől tekintet, s kézsoriatást.

Ereztem, hogy érdemes élni, érdemes szenvedni abban az egyházban, melynek ilyen a Főpapja. Az előregedet s megtört testben isteni erő lakik, mely ifju szellemet áraszt szerte széles e világon. És e szellem XIII. Leo pápa szelleme: az élet szelleme.

A pápának ilyen, egészen bizalmas fogadása nem oly hangos, mint mikor úgy viszik be egy tömeg közé; nem volt most sem egetet verdeső éljenzés; de a keblek közelsége így talán nagyobb melegséggel áradozik. Nem az ajkak, hanem a szív a lélek jelenete volt ez.

Ezen jelenet után már nem lehet emlékedni. A pápai fogadtatás beféjezője legyen minden római utnak, mert utána már minden kicsiny, mert minden nagyság veszít értékéből. Így voltam én is.

Husvét napján a római ciszterciéknél voltunk ebédben, melyen az Generális apát is jelen volt s utána pompásan elbészéltünk; megnéztük ezután a „S. Pietro in Vincoli” templomot, benne a világhírű Mózés szobrot; voltunk a Capitoliumon; a Mamertin börtönben: de mindez nem volt ránk oly hatással, mintha még a pápánál nem lettünk volna. Husvét hétfőn a S. Mária Maggiore templomban miséztem. Azt reméltem, hogy az Üdvözítő bölcsője fölött végez-

A nevezett szaklap általában véve az önálló sütőiparosok ellen hegyezi a törét s rosszakaratu vagy téves információk alapján olyan szömben tünteti fel a sütő iparosságok helyzetét, mint a mely tarthatatlan, elviselhetlen s a mesterek embertelenségének, kapzsi vagyonszerzésének szomorú következménye. Sok a munka, elcsigázza a testi erőt; kevés a fizetés, a megilletést nem biztosítja; a koszt valóságos moslék, az egész-ségre ártalmas; a közüztszagsági állapotok undorító, a lakásviszonyok emberhez nem illők. Dehrecenben ki is ütött a sztrájk. Az egyik mesternek a kezét, a másiknak a lábát törték ki, a dolgozó munkást kihúzták a munkaszobából s félholtra verték. Mindezt örömmel mondja el a nevezett lap s helyesléssel fogadja.

Felvilágosításul szolgálók némi adattal. Székesfejvárv a munkasviszonyokat tekintve a közepes városok közé tartozik. Lássuk tehát, mily évi javadalmaszának felel meg nálunk egy-egy munkásnak pénzértékben felszámított illetménye:

Helymény	1-5 munkás (Helfer)		Dagasztó		Fekete dagasztó munkás		Táblu munkás	
	K.	F.	K.	F.	K.	F.	K.	F.
Heti munkabér	13	—	10	—	8	—	6	—
Ebéd	4	20	4	20	4	20	4	20
Vacsora	3	—	3	—	3	—	3	—
Kenyer	1	40	1	40	1	40	1	40
Lakás	1	40	1	40	1	40	1	40
A heti összes illetmény	23	—	20	—	18	—	16	—
Évi illetmény	1196	—	1040	—	896	—	832	—

Ez a kimutatás, melyben pedig a koszt és lakás ugyancsak minimális pénzértékben van felszámítva, igazolja, hogy egy-egy közepes segédmunkás nagyon könnyen megkereshet 1000—1100 koronát, ha dolgozni akar. De hisz ezen felül még előtte van tej, vaj s kenyér mindig s így az étkész ellen kifogást emelni csak rosszakaratu hazugsággal lehet. Altalában véve tudott dolog, hogy a sütők kosztja jó s nagyon kevés iparágbeli munkás kosztja tudja felül.

Hogy pedig a munkaadók nem barátai a kosztpénzadásnak, ez természetes. Az 1883-iki sztrájkban én is résztvettem mint munkás. Egyszer jelentem meg a sztrájkolók között, de meg is elégettem, mert én dolgozni akartam, s nem

hetem, de nem lehetett. Voltunk a Vatikani könyvtárban, szoborgyűjteményben, Sz. Pudentian s Praxe dis templomban s Diocletian termaiban.

Egy dolog volt csupán, a mi a könyvekig megindított s a minnek az emléke életemből soha nem fog kitörölni; ennek a leírásával akarom befejezni római uti vészalot tárcaimat.

Kosztka Sz. Szaniszló sirja s szobája volt ez, melyben meghalt. Hétfőn déltán, tehát az utolsó napon láttuk ezt. Azért-e, mert tele voltunk a látottakkal, vagy talán e Szent kedves emlékezete volt talán az ok, nem tudom; de annyi bizonyos, hogy itt egész csapatunk édes könyveket hullatott. Kosztka Sz. Szaniszló sirja maga nem hatott meg jobban, mint Sz. Alajosé, vagy Berchmanns Sz. Jánosé; de mikor felmentünk a szobájából alakított díszes kápolnába, akkor már mindjárt az első tekintet a szívükbe kapott:

Márvány ágyon, jobb oldalán felszik egy jezsuita ruhába öltöztetett, teljesen márvány alak. Egyik kezében keresztet tart, másikban Mária-képet, s arca mosolyog. Valóságos ravatal. A falakon a Szent látomásai: a halálát s egyéb jelenetet ábrázoló képek.

Két gyertya is égett. Vezetőnk, Izsóf Alajos ur, meghatott hangon emelte ki ezen ifju Szent életörténetéből, a pályaválasztáskor átküzdött harcot s a lángoló szeretetet, melytől keble majd meggyult s a belső, szívből levő tüznek külső borogatással való ojtogatását. Térdre estünk valamennyien s hasonló lelkesedést, hasonlóan égő szeretetet kértünk Istenőtől. De még hátra volt a tisztaság, emlékezete. Ezt is lelkes melegséggel említtette meg vezetőnk, miután előbb már egy kissé kö-

napot lopni. A sztrájk után kosztprézt kaptunk s volt olyan munkástársam, a kinek egész napi eledéle egy darab szalonna volt, de e mellett mikor este a tejes kamrát kinyitották, liter számsra fogyasztotta a tejet, persze a munkaadó kárára. Szükség esetén bebizonyíthatom ezen állítástomat.

A munkaidőre csak annyit jegyzek meg, hogy egy-egy segéd munkás legfeljebb 2 órán át végez erős munkát, általában pedig e két órát is beleszámítva 10—11 óránál többet nem dolgozik. Talán ez mégsem olyan sok, hogy kevesbiteni kellene?

Ha mindezeket figyelembe vesszük dolgozni akaró, becsületesen gondolkozó segéd munkásaink, akkor lehetetlen, hogy segítő támaszai legyenek annak a mozzalumnak, mely előbb-utóbb a sűrűtőpart is a tőkepenzések kezébe juttatja a gyárparrá fejleszt. Onnaguk ellen élesítik a kést munkásaink, mert pillanatnyi felhevülésükben a jövő kézimunkásságnak lehetősége ellen törnek. Egyetértő munkásság, kölcsönös tisztelet teremtheti csak meg a nemzet s a nemzetet alkotó egyesek erkölcsi és anyagi jólétét. Az a szaklap, mely az ellentéteket kiélesíti, a tények ferdítésével, a munkaadók undorító, szennyes lepiszkolással akarja a munkások ügyét felkarolni, nagyon veszedelmes tere lép s egyéb célt aligha tűz munkássága elé, mint saját provizóriumának iyyetén emelést. Piszkos a cél, piszkos az eszköz, tiszteletet tehát nem érdemel.

A nagy közönség bírálja el a helyzetet legjobb belátása szerint, munkás-társaim pedig szívveljélek meg a mondottakat, saját jól felfogott érdekük kívánja ezt.

Németh János
sütő-iparos.

UJDONSÁGOK.

— **Buzaszentelés.** Az egyház áldása nemcsak lelki életünkre terjed ki, hanem az anyagiakra is lecsdi Isten kegyelmeit. A buzaszentelés lélekemelő szertartása ma folyt le. Két év óta nem megy már ki a processio a város határára, hogy az Isten szabad ege alatt kérje az Isten áldást, hanem mint tavaly, úgy az idén is a papnevelde templomában folyt le a buzaszentelés szertartása, a melyet ez idén Szuborics Jenő apátkanonok végzett.

rülneztünk s ismét oda mentünk a megható ravalathoz. Most ismét imádkoztunk. Magunkért is, a magyar ifjakért is.

Es most lelkésült jelenetnek voltak szemtanúi. Mikor a legnagyobb áhítattal imánkba s gondolatunkba voltunk merülve, egy budai kongreganista felkel térdelő helyzetéből, belülmegy a rácson, letérdél Szent Szaniszló alakja előtt s ráborul a Szentnek tiszta keblére. Arcát kezébe rejt s csendesen imádkozik. Bizonyosan a legszébb éreányért, a tisztaságért imádkozott. Valamennyiünk szeme könybe lábbadt s sokan zsebkendőinkhez nyultunk. A mi kis kongreganistánk még mindig mozdulatlanul imádkozott s bizonyára a Szent tiszta lelkelvel foglalkozott. Zokogás halatszott ezután. Mily szép is a tiszta lelkek találkozása! Ók megértik egymást . . .

Majd innét is távoznunk kellett. De vittünk magunkkal emléktárgyakat, melyeket a Szent ereklyeihez érintettünk. Ez a jelenet hatott meg a pápa fogadtatása után Rómában legjobban.

Még csak arról a rendkívüli kitérítésről emlékezem meg, a melyben Zichy Gyula gróf, városunk szülötte s főgimnáziumunknak volt jó növendéke, a főgimnázium ifjúsága között megalakult Mária-kongregációtkat részesítette azzal, hogy számára, mint a m. t. olvasóközönség már az előző számból tudja, apostoli áldást kért s nyert Ő Szentségétől. Ezen áldás bizonyára megtermi gyümölcsét. Adja Isten!

Hétfőn este 1/10-kor elindultunk Rómából s szerdán d. u. 1/3-kor megérkeztünk Székesfehérvárra. Utunk terhes volt, de nem nagyon fárasztó. Ilyen emlékekért, a pápáért s vallásunkért érdemes még tengeren is Rómába menni. En boldog vagyok, hogy ott voltam.

— **A Szent-György kórház ünnepe.** A szeretet és humanizmus lakó helyének tegnap volt az ünnepe. Áhítatos lelkek könyörögtek Szent Györgynek, az intézet égi pátronusának pártfogásáért. Dr. Városy Gyula megyéspüspök, miként a mult évben, úgy az idén is maga tartotta a Szent misét, melyen Fiáth Pál báró főispán, dr. Révy Ferenc, dr. Lauschmann Gyula főorvosok családjaikkal stb. is megjelentek. Mise után Ő Méltósága megáldotta a kápolnában tjonan felállított két pompás kivitelű szobrot, Szt. József és Szt. Antal szobrai. Azután még hosszabb ideig tartózkodott a kórházban, szeretettel tudakozódván a betegek és a kórház állapota iránt.

Csalai Kégl György földbírtokos, a kinek áldozatkészsége vetette meg a Szent-György kórház alapját, szerdán látogatta azt meg családjával — és pedig fenállása óta először.

Természetesen, sokan érdeklődtek a kórház ünnepe iránt, de sajnos! — újabb időben el van zárva a hívó nagy közönség elől.

— **Bérmálás városunkban.** Székesfehérvárott pünkösdi vasárnapján a 9 órai mise után fogja megyéspüspökünk kiosztani a bérmálás szentségét.

— **Say Ferenc** építész ellenőri állását az új gyalogsági laktanyánál — a mint értesülünk — végre valahára jóváhagyta a miniszter ezzel véget vetett annak az áldatlan herce-hurcának, a mely személyes indokokból s a város nagy anyagi kárára s mindannyiunknak búsztatására foly.

— **Fiatalon a sirba.** Virágos kertben tesló bimbón pihent meg a földi ényészet s a mint gyászos leplevel elzárta a tavaszi nap aranyos sugarait, a gyenge bimbó álomra hajtja fejet s már itt e földön nem léssen ébredése. **Jandrók** Antal vármegyei napidíjas hivatalnok ma az örök Bíró elé lépett életének 17-ik tavaszán. Példás keresztény türelemmel viselt szenvedéstől váltotta meg a halál, mely bár nem készületlenül, mégis váratlanul érte s öröklő hagyta a fájdalomtól megtört anyának, özv. **Jandrók** István-nak az élet tengernyi bánatát. Nyujtson vigasztalást a gyászos anyának Krisztusba helyezett igaz hite s az a tudat, hogy részvétünk kíséri utolsó földi útján szeretett gyermekét. A rokonszenves fiatalembert hétfőn délután temetik a Palotai u. 21. sz. gyászházból. Édesanyján kívül testvérei s nagyszámu rokonság gyászolják. Kedves volt Isten s emberek előtt, méltán illeti meg az örök élet boldogsága.

— **A kaftánosok.** Az a néhány elragaszkodott kóser fiatal ember, a kik keballabuk kaftános elvtársaik szaja után szajkómódra ismetoigetnek az Isten, Egyházat és hazát gyalázó eszméket, nagy fába akarták vágni a fejszájukat. Föltettek, hogy nyakukba veszik a szomszéd községeket és 1 forint napidíjért, meg a kocsiífuvarért megreperálják a szegény ember boldogságát. A mint azonban halljuk, az utóbbi időben nem igen akar sikerülni ez a nagy boldogítás. A magyar ember gyoma nem igen veszi be, hogy egy pár félnótás atyafi kedvéért a hazáról és Istenről is lemondjon s ne kapjon helyébe egyebet, mint nagy mondásokat.

A dinnyésiekkel például ilyenformán jártak: — Kimegyünk és tartunk magunknak is gyűlést, megtanítjuk, hogy milyen a szocialista boldogság.

— Jól van gyühetnek, hanem egyet tegyenek meg s ezt melegen ajánljuk.

— Mit?

— Hogy meztibb gyűjjenek.

— Aztán minek ebben a kutya szeles világban?

— Mert szent ucsesa beleszorítjuk a cokilusta urakat a velencei tóba, ott pedig kár volna ilyenkor a cipellőért, még ha Csupur ur csinálta is.

— No Alvárj ur van-e kedve önnek belecepedézni a velencei tóba?

— Alvárj ur megvakarta a füle tövét és elke-seredve mondotta:

— Biz' Isten még megérem azt a szegényt, hogy vissza kell térnem a becsületés rézműves-séghez.

Szent-Mihályon meg — a mint halljuk — igen szép fűtykösöket faragtak a vallás gyalázók számára.

— **Hangverseny.** A székesfehérvári ciszterci rendi főgimnázium ifjúsági önképző-köre és segélyegylete saját pénztára javára május 2-án, szombaton délután a főgimnázium disztermben hangversenyt rendez a következő műsorról:

1. Dvonák: **Vonás négyes.** Op. 51. es-dur Előadják: dr. Kneifel Ferenc, dr. Lauschmann Gyula, dr. Fejér Ferenc, Szerecsai Ede.

2. a) Loeve: **Az óra,** műdal; b) **Magyar Dal.** Énekli: dr. Kaposy Endre, zongorán kíséri dr. Kneifel Ferenc.

3. Gaál: **Magyar rapuzodia.** Zongorán előadja: **Kaltenecker** Ilonka k. a.

4. a) Popper: **Gavotte;** b) Schubert-Goltermann: **Ave Maria.** Előadja gondolkán: Szerecsai Ede, zongorán kíséri: dr. Kneifel Ferenc.

2. Schubert: **Vonás ötös.** Előadják: Tomu Béla, dr. Lauschmann Gyula, dr. Fejér Ferenc, Szerecsai Ede, dr. Kneifel Ferenc.

Helyárak: Ülőhely 1 korona 50 fillér, állóhely 1 korona, diák-jegy 50 fillér. Jegyek előre válthatók Klökner József ur könyvkereskedésében. Kezdeté délután fél hatkor.

— **Új szövetkezet városunkban.** A felsővárosban holnap nyílik meg az új keresztény fogasztási szövetkezet, hogy megkezdje hódító útját legkeresztényebb szellemű városunk lakosága között. Hogy a szövetkezeti eszmének biztos és erős talaja van városunkban, semmi sem igazolja inkább, mint a belvárosiak példájának e gyors követése. Isten áldása lebegjen felette keresztény népünk javára.

— **Egy munkáslap Bokányi Dezső ellen.** A *Cipész* című munkásszaklap igen okos módon foglalkozik a *Bokányi Dezső* tiszteletére adott fáklyászenével. Jelenléteknélbe és méltatlanabb ember kedvéért még nem fogyasztottak szurkot, mint ezen fáklyásmenet alkalmával. Ezeket írja a *Cipész* című lap:

„Mondd édes munkás testvérem, mi a te véleményed azon fáklyás ünnepélyről, amit husvét estjén rendeztek Bokányi ur tiszteletére?! Ugy-e, hogy szép volt? Örült, tudom, a lelkek, mikor láttad azt a sok ezer embert, aki fáklyát cipelt és éltette a hős vezért! Az örömmomom téged is magával ragadott, tudom. Nem is csodálkozom rajtad. Nem csodálkozom pedig azért, mert te még ily nagyszabású fáklyás ünnepélyt nem láttál soha életedben. Megvallom, én se. Pedig volt ám Pesten sok ily fáklyásmenet. Rendeztek ilyet kormánypartiak, függetlenségek, nemzeti és néppártiak is. De ehhez képest mind sükvész és smirkász volt. 2000 fáklyával nem tudott előrukkolni egy sem. Hogy is tudtak volna azok a koldus nációk. Azok nem is tudnak oly könnyven rendezni, mert sok esetben előbb végrehajtást kell a végrehajtóknak rendezni a magyaron, hogy legyen pénz fáklyára. De ott egész máséktől a dolog, ott (Bokányiékna) az ablakon hánnya be a szegény nép a pénzt; ott nem kérnek, de parancsolnak! Nem is egyszer verte el a kormány és függetlenségi pártok hátán a *Népszava* a port, amikor olyan nyavalyás, kis fáklyásmenetet rendeztek. Iták, mondták, hogy azt az összeget jobb lett volna az éhezőknek odaadni, mintsem ilyen söher flancra adták. Igazuk is volt nekik, nemde? Szent ucsesa igazuk volt! Mert hát ók most kongresszust és több gyűlést rendeztek a klerikalizmus ellen és sztrájkoltatták a villamos vasutasokat, akik bele buktak a sztrájkba, mert nem volt hozzá elegendő pénzük. No meg az elvtársak is panaszkodnak, hogy de jó volna valahogy jobb helyzetet teremteni. S mindezek dacára jutott pénzük bőven fáklyára! (Mert ezuttal a gyűlést *nagyitók*, a *szabadkőművesek* és a lipótvárosi *zsidóság* szolgált vele. Szerk.) Miért is volt a fáklyás ünnep rendezve: Talán valami nagy munkát végeztek a proletárok érdekében? Dehogy. *Bokányi* Dezső ur ünnepelette magát — s hogy miért, azt, ha a tömeget kérdezed meg — nem tudja megmondani! Elég az, ha fáklyásünnepet rendezett. Brrr! Te ronda társadalem, te szemetes dombja a hiu kérdédesnek, még a szocialdemokratáknak nevezettek is kíváncznak rajtad undok, hiu kérdést üzni! Most már ezek után kíváncsiak vagyunk hogy mi fog történni! (Hát mi fog? Bokányi urat kinevezik nem sokára legalább is detektívezérnek, csak előbb véggezzé el feladatait . . . Bernarda nővérrrel! Szerk.)

történhetek. Azért jó — biztonság kedvéért — a rézkénporból bizonyos készletet is tartani. Ha a járvány elmarad, úgy azt a készletet el lehet tenni más esztendőre, míg ha bekövetkezik, a kereslet kén és kénkeverékek iránt oly óriási, hogy hamarjában be sem lehet ezeket szerezni az országban, mert sokat ezekből raktáron nem tartanak.

A rézkénpor, mint ismeretes, a „Magyar Mezőgazdák Szövetsége” gyártja és hozza forgalomba, s így megvan a teljes garancia arra, hogy a legfinomabb minőségű kén és rézgalic használata fel annak gyártásánál. Már pedig a siker ezen fordul meg.

Azonfelül a rézkénporhoz mészhidrát is van keverve, a mi a kifutott szert odatapszítja a növényhez és ott tartja addig, míg a levegő a

kellő hőfokra felmelegedett. Ez a tulajdonsága a „rézkénpor” hatását függetleníti teszi az időjárástól. A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” használata tehát már ebből az okból összehasonlíthatlanul előnyösebb, mint a tiszta kénporé. Mellette sokkal kevesebb anyag is kell a rézkénporból, mint a tiszta kénporból, mert a legfinomabb kiporozott réteg is, állandósága folytán elegendő arra, hogy a szőlőtöket az oidiumtól megvédjé. Nem megvetendő előny az sem, hogy a rézkénpor jelentékeny rézgalic-tartalma miatt olyan helyeken, ahol a peronospora nem szokott veszedelmes mérvet ölteni, vagy a hol évek hossza sora óta eszközölt lelkiismeretes védekezés folytán soha ki nem fejlődhetett, az első és a harmadik permetezést is helyettesítheti. Ily esetben tehát a sokkal költségesebb permetezés elmaradhat

és a rézkénpor úgy a peronospora, mint az oidium ellen megvédi teljesen a szőlőt.

Ha végül kiemeljük, hogy a kísérletező gazdák egyhangú véleménye szerint a rézkénporozott szőlők termése és vesszője jóval hamarabb és tökéletesebben ér meg, mint a nem kezeltéké, úgy oly előnyre mutatunk rá, melynek nagy jelentőségét szőlősgazdáink épen a tavalyi kedvezőtlen ősz után eléggé fogják méltányolni.

A szőlő OIDIUM betegsége ellen az évek óta kipróbált legjobb szer a Dr. ASCHENBRANDT-féle RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja !!

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyúttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.
Megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetsége

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Kováts Pálnál Székesfehérvárott.
Déry Jánosnál Eresiben.

Reichard Mórnál Csákvárott.
Largong Jánosnál Martonvásáron.

Mészáros Miklós
a magyar kir. szubud. osztályosrajtűk főírásítója
Budapest, VIII., József-körút 22—24.
Ajánlja a m. kir. szab. osztályosrajtűk főírásítójából való közvetlen beszerzését eredeti árában:
1.50 3. 6. 12. korona.
Megrendeléseket esélyességűből postautalványon kérem
Húzdís már május hó 22 és 23-án.

Új bútor üzlet!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy saját műhelyemben készült asztalos munkákból raktári tartok.

**Kórház-utca 4. szám alatt
(saját-ház)**

Raktáron van úri-, háli-, ebédli-, szalon-, előszoba és konyhabútorok a legszolidább kivitelben, melyeknek jó minőségűt felelősséget vállalok.

Főelvem oda irányul, hogy ezen szakmában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon szolidan készült bútorokat.

Elvállalok továbbá minta és rajz szerint választott bútorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén mindennemű asztalos munkákat jutányos áron.

Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel
NYÁRI GÁBOR,
épület és bútorasztalos.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. szám.

Ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzeséplő-készleteif, 14, 16 és 20 lóerejű Compound-locomobiljait és végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszálo-, marok-
rakó- és kévekötő-aratógépeit, továbbá

aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **DEUTSCH SÁNDOR,** Simontornya.

A párisi világkiállításon
„Grand Prix”
a legnagyobb kitüntetés.

